

Sadržaj

DEO I

INTELEKTUALNA SVOJINA	1
1. Pojam intelektualne svojine	2
2. Pojam i podela prava intelektualne svojine	3
2.1. Pojam autorskog prava i srodnih prava	3
2.2. Istorija autorskog prava	4
3. Pojam i podela prava industrijske svojine	8
3.1. Pravo u objektivnom i subjektivnom smislu	9
4. Značaj industrijske svojine	9
5. Ratio zaštite intelektualne svojine	10
6. Odnos prava industrijske svojine prema drugim granama prava	13

DEO II

PATENT	15
1. Pojam pronalaska	16
2. O pronalazaštvu: od ideje do pronalaska	17
3. Pojam patenta	18
3.1. Pojam tehnike	19
3.2. Pojam tehničkog problema	19
3.3. Rešenje tehničkog problema	20
3.4. Tehnički napredak	21
4. Istorijski osvrt	21
5. Patent kao informacija o inovacijama	25
6. Priroda patentnog prava	28
6.1. Prirodnopravna teorija	29
6.2. Ugovorna teorija	29
6.3. Teorija nagrade	29
6.4. Teorija podsticaja	30
7. Vrste pronalazaka	31
7.1. Primarna klasifikacija	31
7.2. Sekundarna klasifikacija pronalazaka	34
8. Pronalasci koji mogu biti patentabilni	37
9. Uslovi patentabilnosti	38
9.1. Novost pronalaska	38

9.3. Inventivni nivo pronalaska	42
9.4. Industrijska primenljivost	44
10. Subjekti zaštite	45
11. Intelektualna dobra koja nisu pronalasci	47
11.1. Otkrića, naučne teorije i matematičke metode	47
11.2. Estetske kreacije	48
11.3. Planovi, pravila i postupci za obavljanje intelektualnih delatnosti, za igranje igara ili za obavljanje poslova	49
11.4. Programi računara	50
11.5. Prikazivanje informacija	51
12. Ljudsko telo	52
13. Izuzeci od patentabilnosti	54
13.1. Pronalasci čija bi komercijalna upotreba bila protivna javnom poretku ili moralu	54
13.2. Pronalasci koji se odnose na hirurške ili dijagnostičke postupke ili postupke lečenja koji se primenjuju neposredno na ljudskom ili životinjskom telu, osim proizvoda, odnosno supstanci i kompozicija koje se primenjuju u tom postupku	56
13.3. Biljna sorta ili životinjska rasa ili bitno biološki postupak za dobijanje biljke ili životinje	57
14. Postupak za priznanje prava na patent	58
14.1. Pokretanje postupka	58
14.2. Sadržina prijave za priznanje patenta	59
14.3. Podela prijave patenta	65
14.4. Pravo prvenstva	66
14.5. Ispitivanje patentnih prijava	69
14.6. Prava iz prijave	74
15. Sadržina prava na patent	74
15.1. Proizvodnja patentiranog proizvoda	75
15.2. Nuđenje	76
15.3. Stavljanje u promet	76
15.4. Upotreba	77
15.5. Negativna ovlašćenja	77
15.6. Sadržina prava kod patenata iz biotehnologije	78
16. Sertifikat o dodatnoj zaštiti	79
17. Ograničenja prava	81
17.1. Izuzeci od isključivih prava	81
17.2. Iscrpljenje (konzumacija) prava nosioca patenta	83
17.3. Pravo ranijeg korisnika	83
17.4. Ograničenje prava radi nesmetanog obavljanja međunarodnog saobraćaja	84
17.5. Ograničenje prava u vezi sa biološkim materijalom	84
17.6. Prinudna licenca	85
18. Poverljivi pronalasci	87
19. Pronalasci iz radnog odnosa	88
20. Promet prava na patent	90

21. Trajanje patenta	92
22. Vrednovanje patenta	93
22.1. Ekonomske teorije funkcije patenata	94
23. Prestanak prava	96
23.1. Oglašavanje patenta ništavim	97
24. Ponovno uspostavljanje prava	98
25. Povreda prava na patent	100
25.1. Neposredna povreda	100
25.2. Posredna povreda	101
26. Građanskopravna zaštita	101
26.1. Privremene mere	103
26.2. Carinsko-pravna zaštita	105
27. Krivičnopravna zaštita	106
28. Komunitarni patent	106
29. Patenti i energija	108
30. Mali patent / Korisni model	109
30.1. Predmetnost malog patenta	109
30.2. Prijava malog patenta	110
30.3. Postupak priznanja malog patenta	111
30.4. Trajanje malog patenta	112
30.5. Uloga malog patenta	112
30.6. Komunitarni korisni model	112
31. Primeri patentnih zahteva iz oblasti mašinstva	113
32. Patentiranje biotehnoških pronalazaka	115
33. Primer patentne prijave	122
34. Primer prijave za mali patent	130

DEO III

ŽIG	137
1. Pojam žiga	138
2. Istorijski osvrt	139
3. Znakovi koji mogu biti žig	140
3.1. Verbalni znak	141
3.2. Grafički znak	142
3.3. Muzički znak	143
3.4. Trodimenzionalni znak	143
3.5. Složeni znak	144
3.6. Sugestivni, proizvoljni, slobodni i fantastični znakovi	144
3.7. Žig i boje	145
4. Vrste žiga	147
4.1. Individualni žig	147
4.2. Kolektivni žig	147
4.3. Žig garancije	148
4.4. Sekundarna podela	148

5. Uloge žiga	151
6. Pro zaštite znaka žigom	152
7. Žig i simboli: TM , ® i SM	152
8. Žig i ostali znaci obeležavanja	153
8.1. Žig i robna marka	153
8.2. Žig i znak kvaliteta	153
8.3. Žig i trgovačko ime / poslovno ime	154
8.4. Žig i lično ime	155
8.5. Žig i brend	155
8.6. Žig i ime internet domena	156
8.7. Žig i pečat	158
8.8. Digitalni vođeni žig	158
8.9. Vremenski žig	159
9. Načela prava na žig	159
9.1. Dokazivanje upotrebe žiga	161
9.2. Relevantna javnost	162
10. Rešerš žiga	162
11. Osnov nastanka prava na žig	163
11.1. Nastanak prava na žig upotrebom	163
11.2. Nastanak prava na žig registracijom	163
12. Postupak za priznanje žiga	164
12.1. Pokretanje postupka za priznanje žiga	164
12.2. Pravo prvenstva	166
12.3. Izuzeci od principa ispitivanja prijava po redosledu dospeća	168
12.4. Povraćaj u pređašnje stanje	168
12.5. Odustanak od prijave	169
12.6. Ispitivanje materijalnih uslova za priznanje žiga	169
12.7. Naknadna izmena izgleda znaka	179
12.8. Prigovor trećeg lica	179
12.9. Saglasnost vlasnika suprostatavljenog žiga	180
13. Zaključivanje postupka za priznanje žiga	180
13.1. Odbijanje zaštite	180
13.2. Priznanje žiga u celosti	180
13.3. Priznanje žiga delimično	181
14. Registar žigova	181
15. Sadržina i obim prava na žig	182
15.1. Reprodukija žiga u delu	183
16. Iscrpljenje (konzumacija) prava na žig	183
17. Ograničenje prava na žig	183
18. Međunarodno registrovanje žiga	184
18.1. Osnov za međunarodno registrovanje žiga	185
18.2. Postupak za međunarodno registrovanje žiga	186
18.3. Datum međunarodne registracije	187
18.4. Važenje međunarodnog žiga	187

18.5. Teritorijalno proširenje međunarodnog žiga	188
19. Promet prava na žig	188
19.1. Prenos prava	188
19.2. Licenca	190
19.3. Franšiza	191
19.4. Zaloga	191
20. Prestanak prava na žig	191
20.1. Posebni slučajevi prestanka žiga	192
21. Oglašavanje žiga ništavim	192
22. Povrede prava na žig	193
23. Zaštita prava na žig	194
23.1. Sadržaj tužbe	195
23.2. Privremena mera	196
23.3. Krivičnopravna zaštita	198
23.4. Zaštita olimpijskog simbola	198
24. Komunitarni žig	199
25. Singapurski ugovor o žigovnom pravu	200
26. Izazovi	200
27. Međunarodna klasifikacija roba i usluga radi registrovanja žigova prema Ničanskom aranžmanu (Ničanska klasifikacija)	201
28. Primeri iz inostrane sudske prakse	205
29. Primeri iz domaće sudske prakse	206

DEO IV

INDUSTRIJSKI DIZAJN	217
1. Pojam industrijskog dizajna	218
2. Predmet zaštite	221
3. Istorijski osvrt	221
4. Važnost industrijskog dizajna	222
5. Tehnička funkcija kao prepreka zaštiti dizajna	223
6. Uslovi za zaštitu industrijskog dizajna	224
6.1. Novost	224
6.2. Individualnost	225
6.3. Novost i individualnost sastavnog dela	226
7. Industrijski dizajn koji se ne može zaštititi	227
8. Tajnost dizajna i pravo prvenstva	227
9. Dizajn i „digitalni svet”	229
10. Subjekt prava na industrijski dizajn	229
11. Postupak za priznanje prava na industrijski dizajn	229
11.1. Zahtev za priznanje prava na industrijski dizajn	230
11.2. Opis industrijskog dizajna	230
11.3. Dvodimenzionalni prikaz industrijskog dizajna	231
12. Pojedinačna i višestruka prijava	232
13. Redosled ispitivanja prijava	233
14. Dizajn i ostala prava industrijske svojine	233

15. Međunarodno registrovanje industrijskog dizajna	234
15.1. Zahtev sadrži sledeće bitne elemente:	235
15.2. Datum podnošenja međunarodne prijave	235
16. Sadržina prava na industrijski dizajn	236
17. Pravo ranije upotrebe	237
18. Dizajn stvoren u radnom odnosu	237
19. Trajanje zaštite	237
20. Ograničenje prava	238
21. Iscrpljenje prava	238
22. Promet prava na industrijski dizajn	239
23. Prestanak prava	239
24. Oglašavanje ništavim registracije industrijskog dizajna	240
25. Povreda prava	241
26. Zaštita prava	241
26.1. Privremena mera i obezbeđenje dokaza	242
26.2. Osporavanje prava na industrijski dizajn i spor za priznanje autorstva	243
26.3. Krivičnopravna zaštita	243
27. Komunitarni dizajn	244
28. Lokarnski aranžman o ustanovljenju međunarodne klasifikacije za industrijske uzorke i modele	245
29. Sudska praksa	246
30. Najbolji YU dizajni	247
31. Primeri prijava dizajna	249

DEO V

OZNAKE GEOGRAFSKOG POREKLA 257

1. Pojam oznaka geografskog porekla	258
1.1. Ime porekla	259
1.2. Geografska oznaka	259
2. Elementi oznaka geografskog porekla	260
2.1. Geografsko područje	260
2.2. Ljudski faktor	261
2.3. Posebnost proizvoda	262
2.4. Veza proizvoda i područja porekla	262
2.5. Distinktivnost proizvoda	263
3. Razlika između imena porekla i geografske oznake	263
4. Istorijski osvrt	264
5. Pravo u subjektivnom i objektivnom smislu	264
6. Uloge oznaka geografskog porekla	264
7. Razlozi za zaštitu oznaka geografskog porekla	266
8. Obaveznost korišćenja	268
9. Oznaka geografskog porekla i oznaka porekla („made in”)	268
10. Oznake geografskog porekla i etikete	269
11. Simbol kao oznaka porekla	269
12. Naziv proizvoda sa oznakom geografskog porekla	270

13. Tradicionalni, istorijski i homonimni nazivi	271
14. „Nepravi” (ili fantastični) i pseudogeografski nazivi	271
15. Proizvodi i usluge sa oznakama geografskog porekla	272
16. Oznake geografskog porekla i žig	273
17. Uslovi za pravnu zaštitu (pozitivni uslovi zaštite)	274
18. Nazivi koji se ne mogu zaštititi oznakama geografskog porekla	275
19. Poreklo sirovina	277
20. Vina sa oznakom geografskog porekla	279
20.1. Obeležavanje vina sa geografskim poreklom	280
21. Rakija i druga alkoholna pića sa geografskim poreklom	281
21.1. Označavanje rakije i drugih alkoholnih pića	282
21.2. Rakija i alkoholna pića kao dobra od opšteg interesa	282
22. Postupak zaštite u Srbiji	283
22.1. Nosilac prava pokretanja postupka za registrovanje oznaka geografskog porekla	283
22.2. Pravo prvenstva	284
22.3. Sadržaj prijava	285
22.4. Kontrola kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda	287
22.5. Prijava za priznanje statusa ovlašćenog korisnika	288
22.6. Redosled ispitivanja prijava	289
22.7. Ispitivanje uslova za priznanje oznaka geografskog porekla	290
22.8. Pretvaranje prijave imena porekla u prijavu geografske oznake i obrnuto	290
22.9. Pretvaranje prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika imena porekla u prijavu za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika geografske oznake i obrnuto	291
22.10. Epilog ispitivanja: priznanje prava ili odbijanje prijave	291
23. Trajanje prava na oznake geografskog porekla	292
24. Teritorijalno važenje prava	293
25. Međunarodno priznanje	293
26. Izmena podataka o specifičnim osobinama proizvoda	294
27. Korišćenje registrovanog imena porekla i geografske oznake	294
28. Zabrana korišćenja oznake	295
29. Oznaka geografskog porekla i lično ime	296
30. Promet prava oznaka geografskog porekla	296
31. Prestanak oznake geografskog porekla	296
31.1. Prestanak statusa ovlašćenog korisnika	297
32. Povreda oznake geografskog porekla	298
33. Zaštita prava na oznaku geografskog porekla	298
33.1. Privremene mere	299
33.2. Krivičnopravna zaštita	300
34. Komunitarne oznake geografskog porekla	301
35. Izazovi	301
36. Spisak oznaka geografskog porekla registrovanih u Zavodu za intelektualnu svojinu	302
37. Primer izvornosti crnogorskog sira	305

DEO VI	
TOPOGRAFIJE INTEGRISANIH KOLA	309
1. Pojam topografije integrisanih kola	310
2. Predmet zaštite	311
3. Uloga topografije integrisanih kola	312
4. Mesto topografije integrisanih kola	313
5. Nastanak prava topografije integrisanih kola	314
5.1. Razlozi nastanka prava	315
6. Subjekti zaštite	316
7. Postupak zaštite topografije integrisanih kola	316
7.1. Rokovi za traženje zaštite	317
7.2. Sadržina prijave	317
7.3. Ispitivanje prijave	320
8. Trajanje prava na topografiju integrisanih kola	320
9. Sadržina prava	321
10. Ograničenje prava	321
11. Iscrpljenje prava	322
12. Promet prava	322
13. Poništaj prava	323
14. Povreda prava	324
15. Zaštita prava	325
15.1. Tužba za osporavanje prava na zaštitu	325
16. Izazovi	326
17. Primer opisa topografije	326

DEO VII	
NOVE BILJNE SORTE	331
1. Pojam biljne sorte	332
2. Pojam priznanja biljne sorte	333
3. Opravdanost zaštite novih biljnih sorti	333
4. Istorijski osvrt	334
5. Uslovi za priznavanje sorte	335
5.1. Novost	335
5.2. Različitost	335
5.3. Stabilnost	335
5.4. Uniformnost	336
5.5. Proizvodna i upotrebna vrednost	336
5.6. Ime sorte	336
6. Postupak priznavanja sorte	336
6.1. Zahtev za priznavanje sorte	337
6.2. Ispitivanje sorte	338
7. Upis u registar i povezane radnje	340
8. Prava na novu biljnu sortu	340
9. Brisanje sorte	342
10. Posebna ovlašćenja Ministarstva	343

11. Trajanje prava	343
12. Ograničenja prava	343
13. Poništavanje i ukidanje prava	344
14. Inspekcija	344
15. Biljne sorte u Evropi	345
16. Međunarodna zaštita	346
17. Izazovi	347

DEO VIII	
KNOW-HOW	349
1. Pojam know-how	350
2. Elementi know-how	352
2.1. Tajnost	352
2.2. Prenosivost	353
2.3. Tehnički karakter	353
3. Važnost know-how	354
4. Know-how i poslovna tajna	354
5. Good will	355
6. Know-how i patenti	356
7. Tradicionalno znanje	358
8. BOOT / BOT kao poseban know-how	359
9. Promet know-how	359
10. Zaštita know-how	361
11. Know-how i ekonomija znanja	362

DEO IX	
PRAVO KONKURENCIJE	363
1. Pojam konkurencije	364
2. Ratio zaštite konkurencije	365
3. Savršena konkurencija	367
4. Monopol	367
5. Pojam nelojalne konkurencije	368
5.1. Elementi nelojalne konkurencije	370
6. Pojam, načela i klasifikacija trgovine	371
7. Nepoštena tržišna utakmica	373
7.1. Špekulacija	376
7.2. Piramidalna trgovina	376
7.3. Restriktivni sporazumi i zloupotreba dominantnog položaja	377
7.4. Koncentracije učesnika na tržištu	378
7.5. Obmanjujuće poslovanje	381
7.6. Nepošteno poslovanje	381
7.7. Ropska imitacija	382
7.8. Uzimanje reputacije	383
7.9. Besplatno jahanje	384
7.10. Antikorupcijsko pravilo	384

8. Spolnogovinski promet	385
8.1. Antidampinske mere	385
8.2. Kompenzatorne mere	386
8.3. Mera za zaštitu od prekomernog uvoza	386
8.4. Mere za zaštitu ravnoteže platnog bilansa	387
9. Zaštita konkurencije	387
9.1. Komisija za zaštitu konkurencije	388
9.2. Strukturne i mere ponašanja	389
9.3. Postupak zbog povrede konkurencije	389
9.4. Mere zaštite konkurencije	390
9.5. Mera procesnog penala	391
9.6. Ovlašćenja tržišnog inspektora	391
10. Pravo konkurencije Evropske unije	392
11. Primer izveštaja tržišne inspekcije	394
12. O nacionalnoj konkurentnosti	396

DEO X

UMESTO ZAKLJUČKA	403
-------------------------	-----

DEO XI

ODABRANI IZVORI

PRAVA INDUSTRIJSKE SVOJINE	415
-----------------------------------	-----

1. Izvori međunarodnog prava	416
2. Zakonodavstvo EU	418
3. Zakonodavstvo Republike Srbije	421

BIBLIOGRAFIJA	423
----------------------	-----

1. Monografije, udžbenici, radovi	423
2. Internet adrese	430